

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Janou Příbylovou ve věci

žalobce: **Mezinárodní rozhodčí soud při Českomoravské komoditní burze**
IČO 60498013, sídlem Holečkova 103/31, 150 00 Praha 5
zastoupený advokátkou doc. JUDr. Danou Ondřejovou, Ph.D.
sídlem V jámě 699/1, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární**
komoře České republiky, IČO 48135313
sídlem Vladislavova 1390/17, 110 00 Praha 1
zastoupený advokátem Mgr. Miloslavem Strnadem
sídlem Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2

o ochranu pověsti právnické osoby a o ochranu před nekalou soutěží

takto:

- I. Žaloba s návrhem na uložení povinnosti žalovanému zdržet se šíření tvrzení, že představitelé jiných tuzemských stálých rozhodčích soudů nebo společnosti organizující rozhodčí řízení, které nemají univerzální pravomoc pro řešení majetkových sporů, šíří zavádějící a klamavá marketingová vyjádření, a to bez ohledu na způsob šíření a použité médium, se zamítá.
- II. Žaloba s návrhem na uložení povinnosti žalovanému zaslat všem rozhodcům, kteří byli zapsáni na jeho seznamu rozhodců ke dni 18. 1. 2021 do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku e-mail následujícího znění:

„Dále se omlouváme Mezinárodnímu rozhodčímu soudu při Českomoravské komoditní burze (PRLAC) za to, že jsme se dopustili nekalosoutěžního jednání tím, že jsme uvedli, že představitelé jiných tuzemských

stálých rozhodčích soudů nebo společností organizujících rozhodčí řízení, které nemají univerzální pravomoc pro řešení majetkových sporů, šíří zavádějící a klamavá marketingová vyjádření.

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

JUDr. Juraj Szabó, předseda předsednictva“;

a to fontem písma Arial, velikostí písma minimálně 13, barvy černé, předmět e-mailu bude uveden jako „Omluva Mezinárodnímu rozhodčímu soudu při Českomoravské komoditní burze (PRIAC)“, se zamítá.

- III. Žalovaný je povinen zaslat všem rozhodcům, kteří byli zapsáni na jeho seznamu rozhodců ke dni 18. 1. 2021 do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku e-mail následujícího znění:

„Omlouváme se Mezinárodnímu rozhodčímu soudu při Českomoravské komoditní burze (PRIAC) za to, že jsme se dopustili protiprávního jednání spočívajícího v tom, že jsme přijali usnesení, jímž jsme stanovili, že rozhodci zapsaní na našem seznamu rozhodců nemohou být současně zapsaní na seznamu rozhodců u jiného stálého tuzemského rozhodčího soudu.

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

JUDr. Juraj Szabó, předseda předsednictva“;

a to fontem písma Arial, velikostí písma minimálně 13, barvy černé, předmět e-mailu bude uveden jako „Omluva Mezinárodnímu rozhodčímu soudu při Českomoravské komoditní burze (PRIAC)“.

- IV. Žalovaný je povinen zrušit usnesení svého předsednictva ze dne 18. 1. 2021, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se vůči žalovanému domáhal nároků, které jsou uvedeny ve výroku tohoto rozsudku, s odůvodněním, že je stálým rozhodčím soudem zřízeným v souladu se zákonem o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále též jen „zákon o rozhodčím řízení“) na základě zákona o komoditních burzách a že je oprávněn rozhodovat spory z burzovních obchodů uzavřených na Českomoravské komoditní burze Kladno, stejně jako je oprávněn rozhodovat spory z mimoburzovních obchodů, jejichž předmětem jsou komodity, s nimiž má burza povolení obchodovat. Žalovaný, který je taktéž stálým rozhodčím soudem, zřízeným zákonem o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, má podle zákona o rozhodčím řízení univerzální rozhodovací pravomoc. V průběhu září 2020 byl Poslanecké sněmovně předložen návrh novely zákona o komoditních burzách a zákona o podnikání na kapitálovém trhu, projednávaný jako sněmovní tisk 993, jehož přijetím by došlo k rozšíření pravomoci žalobce a stejně tak Rozhodčího soudu při Burze cenných papírů Praha na rozhodování veškerých majetkových sporů. Záměrem dosáhnout novelizace těchto zákonů se žalobce nijak netajil a své snahy i se zapojením médií veřejně prezentoval. Dne 18. 1. 2021 přijalo předsednictvo žalovaného usnesení, kterým do svých vnitřních předpisů zavedlo tzv. pravidlo exkluzivity rozhodců. Rozhodcům zapsaným na seznamu vedeném žalovaným bylo v důsledku přijetí tohoto pravidla zakázáno, aby současně působili též u jiného tuzemského stálého rozhodčího soudu, popřípadě společnosti organizující rozhodčí řízení, s tím, že pokud tito své působení u těchto institucí v určené lhůtě (do 28. 2. 2021) neukončí, žalovaný je ze svého seznamu vyškrtne. Zavedení tohoto omezení bylo zdůvodněno tím, že představitelé ostatních rozhodčích soudů podávají mylné informace o rozsahu pravomoci těchto soudů (respektive že v tomto směru činí „zavádějící a klamavá marketingová vyjádření“), a že žalovaný proto cítil potřebu se v zájmu „zachování svého dobrého jména a výsadního postavení a znovuoobnovení důvěry v rozhodčí řízení“ od institucí činících taková (nepravdivá) prohlášení, jakož i od rozhodců zapsaných na jejich seznamech

distancovat. Přijetí usnesení bylo motivováno žalobcem dlouhodobě prosazovaným rozšířením pravomoci zbývajících stálých rozhodčích soudů, tak aby došlo k vyrovnání jejich dosavadního nerovného postavení (tj. aby byly i oba zbývající rozhodčí soudy byly nadány generální pravomocí, kterou nyní disponuje výlučně žalovaný). Žalovaný tak podle žalobce již od samého počátku jednal se záměrem omezit hospodářskou soutěž a udržet si své výsadní postavení, zejména pokud jde o jeho univerzální pravomoc. Tomu ostatně nasvědčuje i skutečnost, že žalovaný vůči rozhodcům zapsaným na jeho seznamu uplatňoval selektivní přístup, tedy vyškrtl pouze některé (nepohodlné) rozhodce, a naopak některá jména na svém seznamu ponechal, přestože u nich byly předpoklady pro jejich vyškrtnutí naplněny rovněž. Usnesení posléze žalovaný rozeslal všem rozhodcům, kteří byli tou dobu zapsáni na jeho seznamu. Zmíněné opatření se negativně dotklo postavení samotných rozhodců, ale též žalobce, tím, že s ním někteří rozhodci rozvázali spolupráci (z celkového počtu čtyřiačtyřiceti rozhodců se ze seznamu vedeného žalobcem nechalo vyškrtnout devatenáct rozhodců), neb upřednostnili své setrvání u žalovaného. To do značné míry snížilo konkurenceschopnost žalobce na trhu stálých rozhodčích soudů. Seznam rozhodců je důležitou listinou, která dává zákazníkům využívajícím služeb stálého rozhodčího soudu záruku, že rozhodčí soud disponuje dostatečnými personální kapacitami, aby spor v přiměřené lhůtě rozhodl. V oblasti, v níž se žalobce pohybuje, disponuje potřebnými odbornými znalostmi jen velmi omezený okruh osob. V jednání žalovaného žalobce spatřuje nedovolené omezování hospodářské soutěže. Přijetím usnesení a následným vyškrtnutím nepohodlných rozhodců si žalovaný mezi stálými rozhodčími soudy upevnil svou dominanci. V České republice je omezený počet stálých rozhodčích soudů, což je předurčeno účinnou právní úpravou, když aktuálně působí pouze tři stálé rozhodčí soudy, vedle žalobce a žalovaného ještě Burzovní rozhodčí soud, zřízený při Burze cenných papírů Praha. Posledně jmenovaný rozhodčí soud se v průběhu let 2015 až 2020 nepodílel na rozhodování žádného mimosoudního sporu, v případě žalobce jde řádově o jednotky sporů a v případě žalovaného o vyšší stovky sporů ročně. Tomu pak adekvátně odpovídají i počty rozhodců, kteří jsou zapsáni na jejich seznamech. Pokud by byl relevantní trh vymezen jako trh stálých rozhodčích soudů, žalovaný na tomto trhu bez jakýchkoli pochyb zaujímá postavení, jež mu umožňuje chovat se značně nezávisle na ostatních soutěžitelích. Zneužití tohoto postavení žalobce dovozuje z toho, že žalobce si vůči rozhodcům zapsaným na jeho seznamu vynucuje, aby ukončili své paralelní působení u ostatních rozhodčích soudů, což v konečném důsledku omezuje jejich hospodářskou soutěž. Současně je na žalobce třeba pohlížet jako na sdružení soutěžitelů, rozuměj sdružení rozhodců zapsaných na jeho seznamu. Usnesení přijaté žalovaným je tak rozhodnutím sdružení soutěžitelů ve smyslu zákona o ochraně hospodářské soutěže. Je přitom nepřipustné, aby sdružení soutěžitelů omezovalo výkon rozhodčí činnosti stanovením dalších podmínek nad rámec zákona, například aby stanovovalo zákaz výkonu této profese v souběhu s jinou profesí. Předmětné usnesení tak vykazuje veškeré znaky zakázané (kartelové) dohody. V neposlední řadě se žalovaný dopustil nedovoleného zásahu do (dobré) pověsti žalobce, tím, že odůvodnění svého usnesení vystavěl na nepravdivých údajích (konkrétně že představitelé ostatních stálých rozhodčích soudů a jiných institucí organizujících rozhodčí řízení, tedy mimo jiné i žalobce, šíří „klamavá a zavádějící tvrzení“ o jejich pravomoci) a že takto odůvodněné usnesení rozeslal rozhodcům zapsaným na jeho seznamu. Současně má žalobce za to, že se žalovaný dopustil nekalé soutěže, tím, že omezil možnost některých rozhodců vykonávat rozhodčí činnost u jiných stálých rozhodčích soudů, čímž vytvořil překážky pro jejich rozvoj, respektive pro rozvoj jejich vzájemné soutěže, aniž by pro to existovaly ospravedlnitelné důvody. Žalovaný přitom vůči žalobci zcela nepochybně vystupuje v hospodářském styku přinejmenším v rozsahu, v němž se jejich pravomoci překrývají, jejich služby jsou vzájemně substituovatelné a z povahy své činnosti mají oba subjekty (soutěžní) zájem na rozhodování co možná největšího majetkových sporů, což jim zajišťuje příliv finančních prostředků z vybraných rozhodčích poplatků a zajištění lepšího materiálního i jiného zázemí pro jejich rozhodce. Uveřejnění předmětného prohlášení je pak způsobilé přivodit žalobci újmu v podobě snížení jeho pověsti a oslabení jeho konkurenceschopnosti. Ani skutečnost, že žalovaný na trhu stálých rozhodčích soudů zaujímá monopolní postavení, z něj přitom nečiní jakéhosi

garanta úrovně rozhodčí činnosti na území České republiky, neboť veškeré stálé rozhodčí soudy mají rovnocenné postavení. Nekalosoutěžní jednání pak podle žalobce představuje i rozšiřování nepravdivých údajů o žalobci prostřednictvím odůvodnění dotyčného usnesení a již zmíněný selektivní přístup vůči jednotlivým rozhodcům, kteří pravidlo zavedené tímto usnesením porušili.

2. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta s tím, že k přijetí usnesení bylo adekvátní reakcí na zvyšující se počet (klamavých nebo zavádějících) tiskových vyjádření, která navozovala dojem, že uvažované rozšíření pravomoci zbývajících stálých rozhodčích soudů i na jiné spory, než jsou spory z burzovních obchodů, se již stalo realitou. Při té příležitosti žalovaný upozornil na to, že je to právě účinná právní úprava, která mu mezi stálými rozhodčími soudy propůjčuje výsadní postavení, tím, jak definuje okruh věcí spadajících do jeho pravomoci. Toto výsadní postavení z něj přitom zcela přirozeně činí „garanta kvality, rozvoje a pověsti rozhodčího řízení na území České republiky“. Z titulu své zákonem ustavené pozice nemohl žalovaný jednání žalobce a jiných institucí jen nečinně přihlížet a považoval za nutné na něj reagovat, tím spíše, že pověst rozhodčího řízení již v minulosti byla citelně zasažena celou řadou mediálních kauz, například v souvislosti se zneužíváním rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách. Žalovaný přitom považoval za nutné, aby mezi ním a osobami působícími u institucí, které nepravdivě informují o rozsahu jejich pravomoci, pokud možno neexistovalo žádné pojitko. Podle žalovaného by jinak mohlo dojít ke zhoršení pověsti rozhodčího řízení jako takového a ve svém důsledku se jednání žalobce mohlo negativně dotknout i jeho samotného. Usnesení nebylo způsobilé zasáhnout do pověsti žalobce, již jen proto, že nebylo adresováno potenciálním zákazníkům rozhodčího soudu, ale jednalo se o jeho interní akt. Tomu ostatně odpovídal i způsob distribuce tohoto usnesení, kdy usnesení bylo šířeno výhradně v rámci žalovaného, respektive směřovalo jen vůči rozhodcům zapsaným na jeho seznamu. Pokud se někteří rozhodci v návaznosti na toto usnesení rozhodli své působení u žalobce ukončit, pak jejich odchod nebyl bezprostředním důsledkem přijetí usnesení, nýbrž jejich dobrovolného rozhodnutí. Rozhodci totiž měli na výběr, zda zůstanou zapsáni na seznamu vedeném žalovaným (pod hrozbou jejich vyškrtnutí), nebo zda upřednostní své setrvání na seznamu vedeném žalobcem. Z celkového počtu jednatřiceti rozhodců se jen devatenáct rozhodců rozhodlo od žalobce odejít, zbylých dvanáct setrvalo. Žalovaný má proto za to, že v tomto směru postrádá pasivní legitimaci. Usnesením nedošlo k omezování hospodářské soutěže. Hospodářská soutěž je mezi stálými rozhodčími soudy již ze samé podstaty jejich existence vyloučena. Stálé rozhodčí soudy jsou stejně jako soudy zřízeny zákonem, popřípadě na základě zákona, a jejich úkolem je poskytnout hospodářským i jiným subjektům alternativu k řešení sporů v soudním řízení, tedy rozšířit soustavu obecných soudů o další instituce, zabývající se autoritativním řešením soukromoprávních sporů. Stálé rozhodčí soudy tak podle názoru žalovaného odvozují své postavení od státu, který na ně jakožto subjekty odlišné od státu deleguje část své (státní) moci. Stejně jako nepřipadá v úvahu, aby se hospodářský styk uskutečňoval mezi soudy, je vyloučeno, aby takový styk probíhal i mezi stálými rozhodčími soudy. Nadto je třeba přihlídnout k tomu, že žalovaný svou činností nevykonává za účelem vytváření zisku ani za účelem dosahování jiného hospodářského prospěchu, a pokud nějakého zisku dosáhne, investuje jej beze zbytku do dalšího rozvoje rozhodčí činnosti, popřípadě na jiné prospěšné účely. Nemůže-li být žalovaný z popsaných důvodů považován za soutěžitele, tím méně lze na něj pohlížet jako na sdružení soutěžitelů. Jednání žalovaného proto nemůže naplňovat ani znaky nekalé soutěže. V neposlední řadě žalovaný poukázal na to, že doložky omezující výkon stejné nebo obdobné činnosti pro jiný subjekt nejsou v hospodářském styku ničím nevídaným. V této souvislosti odkázal na právní úpravu konkurenčních doložek. Ostatně, i kdyby bylo připuštěno, že mezi stálými rozhodčími soudy skutečně může probíhat hospodářská soutěž, je nutno zohlednit i to, že vystupují v hospodářském styku nejen vůči ostatním rozhodčím soudům, ale též vůči soudům obecným. Nelze přitom pominout, že i na soudce jsou kladeny určité omezující podmínky. Není přitom důvod, proč by tomu u rozhodců mělo být jinak.

3. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalobce je stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě § 28 odst. 1 zákona č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, a že je oprávněn rozhodovat spory z burzovních obchodů uzavřených na Českomoravské komoditní burze Kladno, jakož i spory z mimoburzovních obchodů, jejichž předmětem jsou komodity, s nimiž má burza povolení obchodovat. Žalovaný je stálým rozhodčím soudem zřízeným dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, a jako jediný ze stálých rozhodčích soudů je nadán univerzální pravomocí, tj. je oprávněn rozhodovat veškeré majetkové spory, u nichž to zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, připouští. Vedle žalobce a žalovaného v tuzemsku působí jen jeden další stálý rozhodčí soud, a to Burzovní rozhodčí soud, zřízený na základě § 54 odst. 1 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, při Burze cenných papírů Praha. Burzovní rozhodčí soud je oprávněn rozhodovat spory z obchodů uskutečňovaných na regulovaném trhu organizovaném touto burzou.
4. Podle ustanovení § 1 odst. 2 rozhodčího řádu žalobce jakožto stálý rozhodčí soud rozhoduje veškeré spory, o nichž lze uzavřít rozhodčí smlouvu v souladu se zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (*zjištěno z řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze ve znění účinném od 15. 3. 2000*).
5. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky se skládá z předsednictva, rozhodců a tajemníka. Představenstvo je tvořeno třinácti členy, jmenovanými z rozhodců zapsaných na seznamu rozhodců, a vykonává působnost statutárního orgánu. Předsednictvo soudu se schází pravidelně na zasedáních svolávaných předsedou a tajemníkem a je schopno se usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů. Usnesení předsednictva je přijato, vysloví-li se pro něj nadpoloviční většina přítomných členů. Rozhodčí soud vede seznam rozhodců. Na seznam rozhodců může být zapsána bezúhonná osoba, která si svou činností osvojila způsobilost pro funkci rozhodce a jejíž vědomosti a zkušenosti včetně znalosti práva ve spojení s osobními vlastnostmi dávají záruku úspěšného výkonu funkce rozhodce. O zapsání na seznam a o vyškrtnutí ze seznamu rozhoduje předsednictvo. Prostředky získané činností rozhodčího soudu jsou účelově vázány na úhradu nákladů rozhodčího řízení, nákladů spojených s činností rozhodčího soudu a nákladů sloužících dalšímu rozvoji rozhodčího řízení a dalších alternativních metod řešení sporů. Předsednictvo může rozhodnout o použití části těchto prostředků i na jiné účely, avšak pouze z dosaženého zisku (*zjištěno ze statutu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*).
6. V průběhu let 2000 až 2020 rozhodoval žalovaný řádově stovky až tisíce sporů ročně. V letech 2021 a 2022 zaznamenal žalobce nárůst počtu rozhodovaných sporů, konkrétně na 5 sporů v roce 2021 a 10 sporů do 7. 11. 2022 (*zjištěno ze statistiky sporů žalovaného, čestných prohlášení žalobce ze dne 15. 6. 2021 a 7. 11. 2022 a čestného prohlášení Burzovního rozhodčího soudu z 15. 6. 2021*).
7. Dne 2. 9. 2020 byl Poslanecké sněmovně předložen k projednání vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu (sněmovní tisk 993). Přijetím tohoto zákona by došlo k rozšíření pravomocí dvou dalších rozhodčích soudů na shodnou úroveň, jako měl tou dobou žalovaný, tedy k rozhodování veškerých obchodních sporů (*zjištěno ze shodných tvrzení účastníků a údajů o projednávání sněmovního tisku 993 na internetových stránkách www.psp.cz*).
8. V rámci rozhovoru pro Lidové noviny tajemník Burzovního rozhodčího soudu R. M. uvedl, že Burzovní rozhodčí soud vznikl v roce 1993, krátce po obnovení pražské burzy cenných papírů, s tím, že tehdy byl uvažován jako rozhodčí soud řešící spory z burzovních obchodů uzavřených na burze. Na otázku „Kdo všechno se nyní může soudit u vašeho inovovaného rozhodčího soudu?“ odpověděl, že v podstatě kdokoli, tj. fyzické osoby i nejrůznější osoby právnické (od korporací přes municipality až po nejrůznější spolky), a že nejčastěji půjde o klienty tuzemských a mezinárodních advokátních kanceláří, kteří si do smluvní dokumentace s protistranou vloží vzorovou rozhodčí doložku. Na otázku „O jaké spory půjde?“ reagoval, že pravomoc arbitrážního soudu je dána zákonem, vedle

historické pravomoci řešit spory z burzovních obchodů a obchodů s komoditami může rozhodčí soud řešit i spory z podnikání na finančním trhu. Předpokládá se, že agenda rozhodčího soudu bude rozdělena přibližně na třetiny, a to na spory z fúzí a akvizic, spory z oblasti bankovních služeb a spory ze smluv o dílo, zejména v oblasti stavebnictví. Zatímco první dvě oblasti by měly být pokryty zákonnou pravomocí, zbývající a jakákoli další oblast již nikoli. Proto si rozhodčí soud vyjednal s ministerstvem financí plnou pravomoc na rozhodování jakýchkoli sporů s výjimkou spotřebitelských (*článek s názvem Chceme konkurovat v Evropě uveřejněný na internetových stránkách www.pseac.org*).

9. V článku *Burzovní rozhodčí soud v novém*, uveřejněném dne 4. 11. 2020 na portálu epravo.cz, se uvádí, že Burzovní rozhodčí soud výrazně inovuje svou činnost a prochází celou řadou změn s ambicí stát se moderní rozhodčí institucí, která nemá v České republice konkurenci. Rozhodčí soud byl zřízen zejména za účelem rozhodování sporů vzešlých z burzovního obchodování, ale jeho činnost je výrazně širší a vztahuje se i na rozhodování sporů mimo toto vymezení, pokud si strany pro řešení sporu vyberou rozhodčí řízení (*zjištěno z citovaného článku*).
10. V rozhovoru s předsedou žalobce Vítem Horáčkem, uveřejněném dne 26. 11. 2020 pod názvem *Očekáváme boom rozhodčího řízení v ČR*, říká předseda rozhodčího soudu kladenské komoditní burzy Vít Horáček v *Ekonomickém deníku*, jmenovaný uvedl, že žalobce v současnosti rozhoduje spory související s komoditami, se kterými se obchoduje na kladenské komoditní burze, při které byl zřízen, tj. plynem, elektřinou, dřevem, pohonnými hmotami a ocelářskými výrobky. Nemusí se přitom nutně jednat o spory z burzovních obchodů, postačuje, pokud se spory týkají vztahů, jejichž předmětem jsou uvedené komodity. V současné době rozhoduje žalobce jednotky sporů za rok, a to z toho důvodu, že jeho pravomoc je omezena právě jen na okruh sporů vymezený komoditami, s nimiž obchoduje. Tento stav nicméně hodlá žalobce změnit a stát se univerzálním rozhodčím soudem, tedy rozšířit svou působnost na veškeré majetkové spory, kde to zákon o rozhodčím řízení umožňuje. Této změně stojí podle předsedy žalobce v cestě výklad „státního regulátora“, který rozhodně nespěchá, aby potvrdil změnu rozhodčího řádu žalobce, jakož i potřeba příslušné legislativní změny. Neskývá nicméně své přesvědčení, že v dohledné době k rozšíření působnosti ostatních stálých rozhodčích soudů dojde. Na rozšíření působnosti stálého rozhodčího soudu má zájem i komoditní burza, neboť má za to, že svým zákazníkům může tímto způsobem poskytnout další, doprovodnou službu. Současně pro ni mohou poplatky inkasované v souvislosti se zahájením rozhodčího řízení představovat poměrně zajímavý příjem (*zjištěno z citovaného článku*).
11. Předseda rozhodčího soudu žalobce uvedl, že žalobce rozhoduje spory týkající se komodit, s nimiž se na burze obchoduje. Do budoucna má ale ambici stát se univerzálním rozhodčím soudem a rozšířit svou působnost na veškeré majetkové spory, kde jen to zákon o rozhodčím řízení umožňuje. Za hlavní výhodu rozhodčího řízení oproti justici považuje nejen rychlost rozhodčího řízení, ale i odbornost rozhodců. Seznam rozhodců čítá jen 44 jmen. Rozhodčí soud se rozhodl jít cestou přísné selekce rozhodců podle kritérií osobní integrity, odbornosti jazykových znalostí a pracovní etiky. V tom tkví rozdíl například od Mezinárodního soudu v Paříži (ICC), u něhož může působit jako rozhodce každý, koho strany navrhnou, pokud jej ICC schválí. České rozhodčí řízení je však v jiné situaci, neboť musí napravit svou reputaci, jež byla vážnými chybami některých rozhodčích institucí poškozena. (*zjištěno z článku Rozhodčí soud PRLAC při kladenské burze se otevírá i nekomoditním případům ze dne 17. 12. 2020, uveřejněném v Ekonomickém deníku, článku ČMKBK: Rozhodnutí v obchodním sporu do 14 dnů? PRLAC to umí ze stejného data, uveřejněného v Parlamentních listech*) Na článek odkázal žalobce dne 6. 1. 2021 na svých internetových stránkách. (*zjištěno ze snímku obrazovky zachycujícího obsah internetových stránek www.priac.cz*).
12. Dne 18. 1. 2021 se předsednictvo žalovaného hlasy osmi z devíti přítomných členů usneslo na tom, že rozhodci činní u žalovaného, kteří jsou současně zapsáni na seznamu rozhodců vedeného některým ze zbývajících stálých rozhodčích soudů nebo některou společností organizující rozhodčí řízení, jež není stálým rozhodčím soudem, budou v případě, že svou činnost u tohoto jiného rozhodčího soudu nebo společnosti neukončí, ze seznamu žalovaného vyškrtnuti. Za tím účelem

byla dotyčným rozhodcům stanovena lhůta do 28. 2. 2021, v níž měli písemně oznámit, zda již své působení u ostatních rozhodčích soudů nebo rozhodčích společností ukončili, či nikoli. Usnesení bylo odůvodněno následovně: „*Předsednictvo RS projednalo množství se zavádějící a klamavá marketingová vyjádření představitelů jiných tuzemských stálých rozhodčích soudů nebo společností organizující rozhodčí řízení, které nemají univerzální pravomoc pro řešení majetkových sporů, jakou má výhradně RS při HK ČR a AK ČR. V zájmu zachování dobrého jména a výsadního postavení RS znovuoobnovení důvěry v rozhodčí řízení, ale i respektování ustálené judikatury Nejvyššího soudu, z níž vyplývá, že rozhodčí nálezy vydané mimo zákonnou kompetenci stálých rozhodčích soudů jsou nevykonatelné, nemohou být rozhodci RS nadále již jakkoliv zaměňování a spojování s jinými stálými rozhodčími soudy nebo společnostmi organizujícími rozhodčí řízení. Předsednictvo RS po diskusi schválilo, aby rozhodce RS zapsaný zároveň na seznamu rozhodců u jiného tuzemského stálého rozhodčího soudu nebo společnosti organizující rozhodčí řízení informovalo do 28. 2. 2021 tajemníka RS, že již není rozhodcem zapsaným u jiného tuzemského stálého rozhodčího soudu či tuzemské společnosti organizující rozhodčí řízení, jinak bude ze seznamu rozhodců RS vyškrtnut a taková změna zveřejněna tajemníkem na webových stránkách RS. Hlasováno: 8 pro, 0 proti, 1 se zdržel“ (zjištěno ze shodných tvrzení účastníků).*

13. Usnesení bylo rozesláno všem rozhodcům, kteří byli tou dobou zapsáni na seznamu vedeném žalovaném (zjištěno ze shodných tvrzení účastníků a e-mailové zprávy ze dne 16. 6. 2021).
14. V rámci legislativního procesu byl návrh zákona, projednáván jako sněmovní tisk 993, po prvním čtení, které se konalo dne 21. 4. 2021, přikázán k projednání výborům (zjištěno ze shodných tvrzení účastníků a údajů o projednávání sněmovního tisku 993 na internetových stránkách www.psp.cz).
15. V souvislosti s projednáváním návrhu zákona se dopisem ze dne 1. 6. 2021 na předsedy a členy sněmovních výborů, konkrétně výboru rozpočtového, hospodářského a zemědělského, obrátili prezidenti Hospodářské a Agrární komory Ing. Vladimír Dlouhý, CSc. a Ing. Jan Doležal. Ve svém dopise uvedli, že předpokládali, že novela má směřovat k podpoře kapitálového trhu. K velkému překvapení však zjistili, že jedním ze zákona dotčených novelou je i zákon o komoditních burzách, jehož novela spočívá ve změně kompetencí rozhodčích soudů komoditních burz směrem k otevření možnosti komoditních burzovních soudů rozhodovat též obecné majetkové spory podle zákona o rozhodčím řízení. Tato změna byla mimo jiné podepřena argumentem, že do rozhodování majetkových sporů je potřeba vnést více konkurence. Z pohledu prezidentů obou komor je však uvažovaná změna zákona o komoditních burzách v rozporu s filozofií rozhodčího řízení v České republice. Tato filozofie totiž předpokládá, že rozhodčí řízení související s obchody uskutečňovanými podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu a zákona o komoditních burzách budou spjata s rozhodčími soudy zřizovanými organizátory těchto specifických trhů, tj. organizátorem regulovaného trhu nebo komoditními burzami. Z hlediska předestřené koncepce by rozhodování obecných majetkových sporů mělo být vyhrazeno rozhodování před univerzálním rozhodčím soudem, zřizovaným Hospodářskou komorou České republiky a Agrární komorou České republiky, tedy institucemi, jež ze zákona reprezentují obecné tržní subjekty. Pokud jde o aspekt konkurence v poměrech rozhodčího řízení, pak podle přesvědčení prezidentů obou komor tato konkurence nemá spočívat v konkurenci jednotlivých institucí, nýbrž v konkurenci jednotlivých rozhodců, přičemž žalovaný nepochybně takovou konkurenci garantuje. Tuto konkurenci ostatně prokazuje i to, že u žalovaného působí též mnoho rozhodců ze specializovaných rozhodčích soudů (zjištěno z citovaného dopisu).
16. V návaznosti na přijetí usnesení se ze seznamu žalobce nechalo vyškrtnout devatenáct rozhodců z celkového počtu čtyřiačtyřiceti rozhodců. U žalobce zůstalo zapsáno 25 rozhodců. Na seznamu vedeném žalovaném bylo ke stejnému datu zapsáno 577 rozhodců (zjištěno ze shodných tvrzení účastníků, čestného prohlášení žalobce ze dne 15. 6. 2021 a seznamů rozhodců).
17. V článku *Rozhodčí soud Hospodářské komory chrání monopol za cenu personální čistky mezi rozhodci*, uveřejněném dne 16. 8. 2021 na portálu Česká justice, byl citován vyškrtnutý rozhodce D. Ř., podle něhož je rozhodnutí předsednictva žalovaného zcela bezprecedentní a postrádá jakékoli právní či faktické zdůvodnění. Cílem tohoto kroku podle jeho názoru bylo paralyzovat zbývající stálé

rozhodčí soudy tím, že přijdou o rozhodce, již upřednostní působení u žalovaného, vzhledem k jeho monopolnímu postavení (*zjištěno z citovaného článku*).

18. Na schůzce, při které byli přítomni předseda žalovaného Juraj Szabo a rozhodce Š. H., byly posléze jmenovanému v návaznosti na jeho dotaz vysvětleny důvody, z jakých je zvažováno vyškrtnutí ze seznamu rozhodců vedeném žalovaným. Důvod zvažovaného vyškrtnutí předseda žalovaného odůvodnil postojem žalovaného, s tím, že vůči rozhodcům zapsaných na jeho seznamu je třeba uplatňovat stejný metr. Rozhodce Š. H. je přitom paralelně zapsán na seznamu vedeném žalobcem. Důvod, proč předsednictvo žalovaného přistoupilo k vylučování rozhodců zapsaných na seznamech jiných rozhodčích soudů, je skutečnost, že představitelé těchto rozhodčích soudů činí klamavá mediální prohlášení, zejména ve vztahu k rozsahu „arbitrability“ (*zjištěno ze zápisu ze schůzky z 3. 3. 2022*)
19. Společnost *MACH MOTORS s.r.o.* přestala s odvoláním na překračování zákonných pravomocí a porušování pravidel hospodářské soutěže, o kterém se její jednatel L. M. dozvěděl ze zveřejněných článků, ve svých smlouvách používat rozhodčí doložky zakládající pravomoc žalobce a namísto toho používá již jen rozhodčí doložky zakládající pravomoc žalovaného (*zjištěno z čestného prohlášení jmenované společnosti ze dne 16. 11. 2022*).
20. Společnost *DENVER RELATESTATE s.r.o.* ve smluvních vztazích týkajících se obchodů s papírem a výrobky z papírů v rámci předmětů její činnosti a ve smluvních vztazích týkajících se dodávek konstrukčních materiálů využívala rozhodčí doložky zakládající pravomoc žalobce. V souvislosti s odchodem některých rozhodců od žalobce směrem k žalovanému se začala zajímat o důvody jejich odchodu a z médií zjistila, že se žalobce měl dopouštět nekalých praktik a rozhodovat spory přesahující jeho zákonnou pravomoc. Jelikož si jednatel společnosti K. B. nepřál, aby byla společnost s takovými nekalými praktikami spojována, případně aby předcházel případnému rušení rozhodčích nálezů, pokud by žalobce k jejich vydání skutečně neměl pravomoc, rozhodla se společnost přestat tyto rozhodčí doložky užívat a do svých smluv již nově vkládá jen rozhodčí doložky odkazující na žalovaného (*zjištěno z čestného prohlášení jmenované společnosti ze dne 18. 11. 2022*).
21. Společnost *EUROGATE GLOBAL s.r.o.* ukončila spolupráci se žalobcem z důvodu odchodu několika rozhodců k žalovanému. Současně avizovala, že v rámci smluv na zajišťování dodávek zdravotnického materiálu již bude v rozhodčích doložkách odkazovat pouze na žalovaného. Současně uvedla, že důvodem pro ukončení spolupráce je jednak zmíněný odchod rozhodců a jednak skutečnost, že žalobce se měl dopouštět nekalých praktik, kdy společnost nechce své přeshraniční obchody ohrozit nestandardním, nebo dokonce protiprávním jednáním žalobce (*zjištěno z čestného prohlášení jmenované společnosti ze dne 22. 11. 2022*).
22. Ve vnitrostátním sporu o zaplacení částky ve výši 1 500 000 Kč činí rozhodčí poplatek u žalobce 4 % z hodnoty sporu (60 000 Kč), u žalovaného 5 % z hodnoty sporu (75 000 Kč) a u Burzovního rozhodčího soudu 3 % z hodnoty sporu (45 000 Kč). Rozhodčí poplatek u Mezinárodního soudu v Paříži činí při totožné hodnotě sporu průměrně 6 876 USD (v přepočtu cca 150 000 Kč), u Vídeňského mezinárodního arbitrážního centra až 12 865 EUR (v přepočtu cca 300 000 Kč) a u Arbitrážního institutu při Stockholmské obchodní komoře 23 239 EUR (v přepočtu cca 550 000 Kč) (*zjištěno ze sazebníků rozhodčích poplatků a z kalkulace rozhodčího poplatku na internetových stránkách Vídeňského mezinárodního arbitrážního centra a Arbitrážního institutu při Stockholmské obchodní komoře*).
23. Od prosince 2016 platí zákaz rozhodčích doložek ve smlouvách se spotřebiteli. Zákazem došlo k ukončení nechvalně proslulé praxe legalizace nemravných úroků a pokut pomocí soukromých rozhodců. (*zjištěno Konec posvěcování nemravností, uveřejněného dne 19. 12. 2016 v Lidových novinách*).
24. Provedené důkazy soud zhodnotil jednotlivě i ve vzájemné souvislosti, když důkazy spolu vzájemně korespondovaly z hlediska časového i obsahového a soud je hodnotí jako pravé a

věrohodné. Další důkazy soud nehodnotil, neboť je pro rozhodnutí ve věci nepovažoval za podstatné.

25. Na základě zjištěných skutečností dospěl soud k následujícímu závěru o skutkovém stavu věci. Žalobce i žalovaný jsou stálými rozhodčími soudy, jež mají zákonem vymezenou pravomoc. Zatímco žalovaný má tzv. univerzální pravomoc, tj. je oprávněn rozhodovat veškeré majetkové spory, ohledně nichž lze podle § 2 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů uzavřít rozhodčí smlouvu, tj. veškeré arbitrovatelné spory, pravomoc ostatních stálých rozhodčích soudů je omezena jen na rozhodování sporů souvisejících s obchody uskutečňovanými na burzách, při kterých byly zřízeny (tj. na Českomoravské komoditní burze Kladno a Burze cenných papírů Praha), popřípadě s komoditami, které jsou na těchto burzách obchodovány. Za situace, kdy byl v Poslanecké sněmovně projednáván vládní návrh zákona, kterým mělo dojít k rozšíření pravomoci Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze a Burzovního rozhodčího soudu tak, aby i tyto stálé rozhodčí soudy byly stejně jako žalovaný nadány univerzální pravomocí, přijalo předsednictvo žalovaného dne 18. 1. 2021 usnesení, kterým byla stanovena dodatečná podmínka pro zápis na seznam rozhodců a další setrvání na tomto seznamu, a sice že rozhodce není současně zapsán na seznamu rozhodců vedeném jiným stálým rozhodčím soudem nebo společností organizující rozhodčí řízení, jež není stálým rozhodčím soudem, pod sankcí jeho vyškrtnutí. Přijetí usnesení bylo zdůvodňováno potřebou distancovat se v zájmu zachování dobrého jména a výsadního postavení žalovaného a znovuoobnovení důvěry v rozhodčí řízení, jehož pověst byla v minulosti pošramocena nekalými praktikami souvisejícími se zneužíváním rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách, od institucí informujících nepravdivě o rozsahu své pravomoci. Takto odůvodněné usnesení bylo posléze rozesláno všem rozhodcům zapsaným na seznamu vedeném žalovaným. V reakci na přijaté usnesení se ze seznamu žalobce nechalo vyškrtnout celkem devatenáct rozhodců. V návaznosti na nastalé události přestaly žalobce do rozhodčích doložek ve svých smlouvách uvádět společnosti Mach Motors s.r.o., Denver Relatestate s.r.o. a Eurogate Global s.r.o.
26. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. r. ř.“), strany se mohou dohodnout, že o majetkových sporech mezi nimi, s výjimkou sporů ze smluv, které se spotřebitelem uzavírá podnikatel, sporů vzniklých v souvislosti s výkonem rozhodnutí a incidenčních sporů, k jejichž projednání a rozhodnutí by jinak byla dána pravomoc soudu nebo o nichž to stanoví zvláštní zákon, má rozhodovat jeden nebo více rozhodců anebo stálý rozhodčí soud (rozhodčí smlouva).
27. Podle § 4 z. r. ř. rozhodcem může být občan České republiky, který je zletilý, bezúhonný a plně svéprávný, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.
28. Podle § 13 odst. 1 z. r. ř. stálé rozhodčí soudy mohou být zřízeny pouze jiným zákonem nebo jen tehdy, pokud jejich zřízení jiný zákon výslovně připouští.
29. Podle § 19 odst. 1 zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů, při Hospodářské komoře České republiky působí jako stálý rozhodčí soud Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky jako nezávislý orgán pro rozhodování sporů nezávislymi rozhodci podle předpisů o rozhodčím řízení. Podle odstavce 3 citovaného ustanovení rozhodčí soud rozhoduje majetkové spory podle zvláštního zákona.
30. Podle § 28 odst. 1 zákona č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů, při burze může působit burzovní rozhodčí soud jako stálý nezávislý orgán pro rozhodování sporů uvedených v odstavci 3 nezávislymi rozhodci. Podle odstavce 3 citovaného ustanovení spory z burzovních obchodů (§ 2), které jsou jinak příslušné rozhodovat soudy, se rozhodují, jestliže se strany o tom dohodnou, v rozhodčím řízení před burzovním rozhodčím soudem. To platí i pro obchodní spory z mimoburzovních obchodů, jejichž předmětem jsou komodity, jimiž se na burze obchoduje.

31. Podle § 54 odst. 1 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, organizátor regulovaného trhu může zřídit stálý rozhodčí soud. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení stálý rozhodčí soud rozhoduje spory z obchodů na regulovaném trhu organizovaném zřizovatelem a z vypořádání těchto obchodů, jakož i spory z obchodů v mnohostranném obchodním systému provozovaném zřizovatelem a z vypořádání těchto obchodů. Stálý rozhodčí soud rozhoduje i spory z obchodů s komoditami a spory z dalších obchodů na finančním trhu, pokud takové obchody vyplývají z další podnikatelské činnosti zřizovatele registrované Českou národní bankou podle § 39. Stálý rozhodčí soud může též rozhodovat spory z ostatních obchodů s investičními nástroji nebo komoditami, spory z podnikání na kapitálovém trhu, peněžním trhu, trhu doplňkového penzijního spoření, pojišťovacím trhu a trhu penzijního připojištění, pokud se na tom strany dohodnou.
32. Podle § 2972 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), kdo se účastní hospodářské soutěže (soutěžitel), nesmí při soutěžní činnosti, ani při sdružování k výkonu soutěžní činnosti, vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží zneužívat, ani účast jiných v hospodářské soutěži omezovat.
33. Podle § 2976 odst. 1 o. z. kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.
34. Podle § 2984 odst. 1 o. z. zlehčováním je jednání, jímž soutěžitel uvede nebo rozšiřuje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele nepravdivý údaj způsobilý tomuto soutěžiteli přivodit újmu. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení zlehčováním je i uvedení a rozšiřování pravdivého údaje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, pokud jsou způsobilé tomuto soutěžiteli přivodit újmu. Nekalou soutěží však není, byl-li soutěžitel k takovému jednání okolnostmi donucen (oprávněná obrana).
35. Podle § 2988 o. z. osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.
36. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. o. h. s.“), dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), jejichž cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže, jsou zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) nepovolí prováděcím právním předpisem z tohoto zákazu výjimku. Dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané.
37. Podle § 11 odst. 1 z. o. h. s. zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno. Podle § 10 odst. 1 cit. zákona dominantní postavení na trhu má soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.
38. Podle § 2990 o. z. osoba, jejíž právo bylo ohroženo nebo porušeno nedovoleným omezením soutěže, má práva stanovená v § 2988.
39. Podle § 135 o. z. právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek (odst. 1). Stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby (odst. 2).

40. Soudem zjištěný závěr o skutkovém stavu nabízí posouzení jak z pohledu možného neoprávněného zásahu do absolutních práv žalobce (do jeho pověsti), tak do relativních práv plynoucích z ochrany proti nekalé soutěži a z ochrany před nedovoleným omezováním hospodářské soutěže. Základním vodítkem pro odlišení těchto zásahů a určení práv, jež právní úprava v případě jejich neoprávněnosti poškozenému přiznává, je samotné vymezení předpokladů nekalosoutěžního jednání, potažmo nedovoleného omezování hospodářské soutěže, tedy zda jde o jednání uskutečněné v rámci hospodářského styku (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2001, sp. zn. 3 Cmo 46/2000, uveřejněný pod č. 7/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Jde-li o zásah do práv právnické osoby spočívající v uvedení nebo rozšiřování údajů, které jsou způsobilé jí přivodit újmu, stojí tak skutkové podstaty definované v § 2984, respektive § 2976 odst. 1 o. z. ke skutkové podstatě uvedené v § 135 odst. 2 o. z. ve vztahu speciality (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2343/2009).
41. Soud nejprve posuzoval, zda lze jednání žalovaného subsumovat pod právní normu obsaženou v ustanovení § 2976 o. z., jež vymezuje znaky nekalé soutěže. Právní praxe je v této souvislosti ustálena v závěru, že aby bylo možno některé jednání žalovaného posuzovat jako rozporné s pravidly na ochranu proti nekalé soutěži, musí být současně (kumulativně) naplněny všechny tři znaky vyjádřené v prvním odstavci uvedeného ustanovení (generální klauzuli), a to bez ohledu na to, že předmětné jednání odpovídá popisu některé ze zvláštních skutkových podstat, jež jsou vypočteny v jeho druhém odstavci. Vždy tedy musí jít o takové jednání, které je uskutečňováno v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a které je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům. Zvláštní skutkové podstaty slouží jen jako typické příklady jednání, které se sice zpravidla bude zásadám poctivé soutěže přičít, pokud však jednání, které je v nich zahrnuto, nebude současně nenaplnňovat veškeré znaky uvedené v generální klauzuli, nelze žalobci jím požadované nároky z titulu ochrany před nekalou soutěží přiznat (k tomu viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2008, sp. zn. 32 Cdo 166/2008).
42. Pokud jde o první podmínku, a sice bylo jednání uskutečněno v hospodářském styku, soud ji považuje za splněnou.
43. Obecně platí, že o jednání v hospodářském styku nejde jen tehdy, pokud je mezi určitými subjekty dán soutěžní vztah, tj. pokud tyto subjekty působí na stejném výseku trhu a vzájemně soupeří o přízeň zákazníků, tak aby zajistily odbyt pro své výrobky nebo služby. Nekalé soutěže se může dopustit i ten, kdo se sice hospodářské soutěže bezprostředně neúčastní, avšak v rozporu s dobrými mravy soutěže do ní jednáním způsobilým přivodit některému ze soutěžitelů újmu zasáhne, s cílem podpořit na jeho úkor soutěžitele jiného (k tomu viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2007, sp. zn. 32 Odo 1464/2006). V takovém případě právní praxe hovoří o tzv. nepřímé účasti. Stejně tak postačuje, pokud je jednání určitého subjektu, který není v soutěžním vztahu s poškozeným, zahrnuto soutěžním záměrem, tedy jsou-li jím objektivně vzato sledovány soutěžní (konkurenční) cíle. Za jednání, kterými jsou sledovány konkurenční cíle, je přitom nutno považovat takové jednání, které je zaměřeno na dosažení (vlastního či cizího) hospodářského prospěchu nebo které je motivováno snahou získat pro sebe jinou hospodářsky významnou výhodu (k tomu viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2009, sp. zn. 23 Cdo 4941/2008). O soutěžně orientované jednání (jednání zahrnuté soutěžním záměrem) ovšem jde jen tehdy, pokud si byl jeho původce jeho soutěžních dopadů vědom a bylo-li současně způsobení těchto následků motivem jeho jednání. Sama vědomost o tom, že jeho jednání může hospodářskou soutěž ovlivnit, tedy nepostačuje. Jiné (nesoutěžní) pohnutky jednání způsobilého přivodit právnické osobě újmu, byť v podobě oslabení její soutěžní pozice na trhu, jsou z pohledu ochrany před nekalou soutěží irelevantní a nabízejí posouzení takového jednání jako neoprávněného zásahu do pověsti právnické osoby (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 11. 1935, sp. zn. Rv I 2069/35).
44. Žalovanému nelze přisvědčit v tom, že by soutěž mezi stálými rozhodčími soudy vylučovala již sama podstata jejich existence a předmět jejich činnosti. Byť jsou stále rozhodčí soudy zřizovány

z vůle státu (zákonem nebo na základě zákona) a byť jsou podobně jako soudy v občanském soudním řízení nadány zákonem stanovenou pravomocí k rozhodování soukromoprávních majetkových sporů, neznamená to, že by se nejednalo o osoby soukromého práva, i když je jejich postavení pravda do jisté míry specifické. Soud se přiklání k doktríně, zastávané například Ústavním soudem v jeho usneseních ze dne 15. 7. 2002, sp. zn. IV. ÚS 174/02, a ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 37/08, jež u rozhodčího řízení zdůrazňuje jeho smluvní povahu. Podle této doktríny rozhodci ani stálé rozhodčí soudy na rozdíl od obecných soudů nenalézají právo, ale v zastoupení stran vytváří obsah závazkového vztahu, nahrazujícího jejich původní, sporné závazky. Tento pohled je pak do určité míry modifikován přístupem jurisdikčním, v tom smyslu, že i když se do způsobu vedení rozhodčího řízení více než jinde promítá smluvní autonomie sporných stran, je třeba i v rozhodčím řízení v zájmu zachování práva na spravedlivý proces dodržovat určité procesní standardy, na nichž je vystavěno řízení před obecnými soudy. I kdyby však právní teorie nebo právní praxe pojímala stálé rozhodčí soudy zřízené veřejnoprávním aktem jako právnické osoby veřejného práva, na věci by to ničeho neměnilo. Nelze totiž přehlížet, že i právnické osoby veřejného práva mohou vstupovat do soukromoprávních vztahů (srov. § 21 o. z.), nevyjímaje z toho ani závazky vyplývající z deliktů odpovědnosti. Není tedy pojmově vyloučeno, aby i stát a jiné osoby, jež svou existenci a činnost od státu odvozují, v právním styku (pokud zrovna nezaujmají vrchnostenské postavení) vystupovaly jako soutěžitelé, a tudíž odpovídaly za jednání, jímž jako soutěžitelé nedovoleně omezily hospodářskou soutěž nebo do ní jinak v rozporu s dobrými mravy soutěže zasáhly (srov. KINDL, Jiří. § 19a. In: KINDL, Jiří, MUNKOVÁ, Jindřiška. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 392). Nakonec zbývá odmítnout jako nepřipadnou argumentaci žalovaného, že stát na stálé rozhodčí soudy delegoval část své (státní) moci a že ve vztahu ke stranám rozhodčího řízení zaujmají vrchnostenské postavení. Stálé rozhodčí soudy sice vůči stranám vystupují jako autorita, vnucující jim svou vlastní vůli, avšak toto své postavení neodvozují od státu, nýbrž od dobrovolného závazku stran se jejich rozhodnutím podvolit. O tom, že stálé rozhodčí soudy (ani delegované) nevykonávají veřejnou moc, pak svědčí i to, že stát nad těmito soudy nevykonává žádnou formu dozoru.

45. Stálé rozhodčí soudy tedy podobně jako rozhodci a jiné instituce poskytují služby v oblasti mimosoudního řešení sporů, spočívající v narovnávání jejich sporných práv a povinností třetí, nezúčastněnou osobou, jehož výsledek se účastníci sporu za současného vyloučení působnosti soudů zavázali respektovat. Současně se jedná o hospodářské jednotky, které svou činností mohou získávat hospodářský prospěch a které nesou plnou odpovědnost za výsledky své činnosti, tedy i za případnou ztrátu. Není navíc nikterak vyloučeno, aby i stálé rozhodčí soudy svou činností generovaly zisk. Jak ostatně v řízení uvedl sám žalovaný (a jak shodně vyplývá z jeho rozhodčího řádu), v případě, že takového zisku dosáhne, je jeho použití účelově vázáno na aktivity směřující k rozvoji rozhodčího řízení, popřípadě jiných alternativních způsobů řešení sporů, nerozhodne-li předsednictvo o tom, že část dosaženého zisku bude použita i na jiné účely. Soutěžní výhoda však nemusí nutně spočívat právě a jen v dosažení zisku. Jak zcela přílehně poukázal žalobce, množství rozhodovaných věcí je přímo úměrné i objem finančních prostředků, které rozhodčí soud vybere formou rozhodčích poplatků, čímž může pro rozhodce zapsané na jeho seznamu zajistit materiální, ale i jiné zázemí, a tím na daném trhu posilovat svůj vliv. Oba zúčastnění proto mají zcela logicky zájem na tom, aby právě u nich bylo rozhodováno co možná největší množství sporů, tedy aby co možná největší množství účastníků soukromoprávních vztahů pojalo do textu své smlouvy rozhodčí doložku, která by je povolávala k rozhodování jejich budoucích sporů, případně aby je k rozhodování svého sporu povolali *ad hoc*.
46. Soud má za to, že mezi zúčastněnými rozhodčími soudy je dán soutěžní (konkurenční) vztah, neboť se oba (vedle rozhodců, Burzovního rozhodčího soudu a případně i jiných institucí zabývajících se mimosoudním řešením majetkových sporů) střetávají na stejném výseku trhu, a to přinejmenším v tom rozsahu, v němž se jejich pravomocí vzájemně překrývají, tedy v rozsahu sporů s komoditami obchodovanými na Českomoravské komoditní burze Kladno. Nadto nelze

nezohlednit ani okolnosti, které jednání obou aktérů doprovázely. V důsledku chystané novelizace příslušných právních předpisů (zákona o komoditní burze a zákona o podnikání na kapitálovém trhu) totiž mělo dojít k rozšíření pravomoci žalobce, a tedy i okruhu sporů, které by byly oprávněny rozhodovat oba subjekty, a nejen žalovaný, jako je tomu nyní, tedy i podstatnému rozšíření trhu, na němž by účastníci soutěžili.

47. Soud dále uzavřel, že jednání, kterého se žalovaný dopustil, bylo způsobilé přivodit žalobci újmu.
48. Jak již bylo zmíněno, žalobce i žalovaný v rámci hospodářské soutěže působí v oblasti mimosoudního řešení majetkových sporů jako přímí konkurenti a na takto vymezeném trhu spolu soupeří o přízeň svých potenciálních zákazníků – obchodníků s komoditami, které se obchodují na Českomoravské komoditní burze Kladno, respektive s nimiž má tato burza povolení obchodovat. Za této situace přijalo předsednictvo namítané usnesení zavádějící „exklusivitu“ rozhodců s odůvodněním, že jejich představitelé šíří „zavádějící a klamavá marketingová vyjádření“, které bylo rozesláno rozhodcům a žalovaný přistoupil k vyškrtnutí několika, nikoli však všech rozhodců. Jednání žalovaného mělo ve své podstatě tři roviny. Žalobci bylo namítáno jednak to, že žalovaný přijal usnesení omezující rozhodce při výkonu jejich rozhodčí činnosti, jednak to, že své usnesení odůvodnil za použití nepravdivých údajů a takto odůvodněné usnesení za použití e-mailové korespondence rozeslal všem rozhodcům zapsaným na jeho seznamu, a jednak to, že žalobce naplnil své pohružky a rozhodce nevyhovující novým podmínkám ze seznamu vyškrtl, nikoli však všechny, kdy v případě vyškrtnutí některých by to mělo negativní dopad i pro jeho vlastní hospodářskou činnost.
49. Soud nejprve zkoumal, zda lze shledat nekalosoutěžním jednání žalovaného spočívající v rozšiřování údajů prostřednictvím odůvodnění jeho usnesení. Soud v tomto směru považoval za určující, že usnesení, které schválilo předsednictví žalovaného, představuje vnitřní předpis žalovaného, jenž stanovuje, že podmínkou pro zápis určité osoby do seznamu rozhodců je kromě jiného skutečnost, že tato osoba není současně zapsána na seznamu rozhodců vedeném jiným stálým rozhodčím soudem, a absenci tohoto předpokladu případně sankcionuje vyškrtnutím rozhodce ze seznamu postupem upraveným rozhodčím řádem. Povaha usnesení se odráží i v tom, že usnesení nebylo směřováno vůči široké veřejnosti (tj. například vůči zákazníkům či potenciálním zákazníkům rozhodčího soudu nebo jeho obchodním partnerům), nýbrž dovnitř rozhodčího soudu, tj. výhradně vůči rozhodcům zapsaným na jeho seznamu. Byli to tedy právě a jen rozhodci žalovaného, kdo byl příjemcem předmětných difamujících výroků. Soud dále přihlédl i k tomu, že zmíněné výroky byly koncipovány neadresně, poněvadž nebyly vztahovány k žádnému konkrétnímu subjektu. Osoby, které se měly podílet na šíření informací, proti jejichž pravdivosti se žalovaný ve svém usnesení ohradil, byly v tomto usnesení specifikovány toliko v obecné rovině, a to jako ostatní stálé rozhodčí soudy nebo jiné instituce organizující rozhodčí řízení, ba co víc, nikoli přímo ony, nýbrž jejich představitelé. Pravděpodobnost, že by si některý z adresátů usnesení s šířením závadných výroků asocioval právě žalobce, tedy nebyla nikterak vysoká. Z toho vyplývá, že samo rozeslání usnesení, jehož odůvodnění bylo postaveno na těchto výrocích, nemělo potenciál způsobit žalobci újmu (snížit vážnost žalobce v očích jeho stávajících nebo potenciálních zákazníků nebo jeho obchodních partnerů, a reálně tak zasáhnout do jeho pověsti) a tím nepříznivě ovlivnit jeho postavení na shora vymezeném, konkurenčním trhu. Nadto nelze ani přehlédnout, že toto vyjádření bylo v době jeho vydání ojedinělým. Jednání žalovaného tudíž nemohlo naplnit skutkovou podstatu zlehčování, tak jak je vymezena v § 2984 o. z. Dle názoru soudu až navazující mediálně prezentovaná sdělení byla těmi, která mohla do pověsti žalobce zasáhnout (tyto soud ale v tomto řízení nezkoumá, neb jsou řešena samostatně v jiném řízení). V této souvislosti nutno připomenout, že právě odliv rozhodců a mediální výstupy byly nejčastějším důvodem, který dnes již bývalí zákazníci žalobce zmiňovali jako stěžejní důvod rozvázání jejich spolupráce. Pouze pro úplnost soud dodává, že pokud navíc žalobce požadoval, aby se žalovaný omluvil i za to, že jeho prohlášení směřovala i vůči jiným subjektům, než je žalobce (Burzovnímu rozhodčímu soudu a společností organizujícím rozhodčí řízení), postrádá v tomto směru aktivní legitimaci. Výše

uvedené lze shrnout tak, že rozesláním usnesení, obsahujícího difamující výroky o žalobci, se žalovaný nekalé soutěže nedopustil a že požadované nároky nebylo s ohledem na specialitu ustanovení § 135 odst. 2 o. z. k ustanovením na ochranu před nekalou soutěží možno přiznat ani z titulu neoprávněného zásahu do pověsti žalobce. Soud proto jeho žalobu v předmětném rozsahu zamítl (výroky I. a II. tohoto rozsudku).

50. Potenciál vzniku újmy však soud spatřuje v přijetí usnesení, zavádějícího tzv. pravidlo exkluzivity rozhodců. Pokud žalovaný stanovil, že rozhodci zapsaní na jeho seznamu nemohou současně působit u některého ze zbývajících dvou stálých rozhodčích soudů nebo u jiné instituce organizující rozhodčí řízení, mohl tím žalobci a stejně tak i zákazníkům nepochybně určitou újmu způsobit. V tomto směru je třeba zohlednit specifika mimosoudního řešení sporů s využitím stálých rozhodčích soudů, jejichž cenným aktivem, je právě „lidský kapitál“, respektive rozhodci zapsaní na jejich seznamech. Je totiž zapotřebí si uvědomit, že volba konkrétního rozhodčího soudu se může do značné míry odvíjet od toho, jak zvučná jména se na jeho seznamu objevují, zejména zda osoby těchto rozhodců poskytují z hlediska jejich odbornosti dostatečnou záruku, že práva a povinnosti sporných stran budou rozhodčím nálezem dobře a spravedlivě uspořádána. Jsou to proto právě i jména rozhodců, co může do určité míry předurčovat výsledek rozhodování potenciálních zákazníků stálých rozhodčích soudů v rámci volby konkrétního rozhodčího soudu, jež pojmu do své rozhodčí smlouvy.
51. Možným důsledkem situace, kdy žalovaný najednou oproti předchozím zvyklostem požaduje, aby jeho rozhodci byli zapsáni pouze na jeho seznamu, je vznik prospěchu (neoprávněné soutěžní výhody) na straně žalovaného v podobě získání většího počtu zákazníků – účastníků burzovních obchodů potřebujících narovnat své spory – a to jednak na úkor konkurence, kterou představuje žalobce, a jednak na úkor zákazníků.
52. V daném případě přitom mohlo mít usnesení žalovaného na hospodářskou soutěž stálých rozhodčích soudů fatální následky. Odborníci, kteří se specializují na burzovní spory a kteří z tohoto důvodu byli doposud zapsáni jak na seznamu žalovaného, tak na seznamech burzovních rozhodčích soudů, mohli upřednostnit své setrvání u žalovaného, například proto, že by jim s ohledem na celkové množství jím rozhodovaných sporů zaručoval vyšší přísun sporné agendy a ruku v ruce tím i vyšší příliv prostředků, jimiž jsou rozhodci za výkon své činnosti honorováni. Uvedené jednání tak mohlo vést k poškození burzovních rozhodčích soudů, které by o tyto odborníky přišly, a v krajním případě mohlo jejich činnost zcela paralyzovat, vzhledem k tomu, že těchto odborníků není neomezené množství. Pominout nelze ani negativní efekt nově zavedeného pravidla exkluzivity na potenciální účastníky soukromoprávních sporů. Ti byli v důsledku opatření žalovaného a s ním souvisejícího nuceného odchodu rozhodců od některého z rozhodčích soudů (přičemž není rozhodné, zda tito rozhodci odešli v důsledku svého dobrovolného rozhodnutí nebo v důsledku svého vyškrcnutí ze seznamu žalovaného) omezeni ve volbě konkrétního rozhodčího soudu, jež povolají k rozhodování svých sporů, pokud pro ně z nejrůznějších důvodů nebyly rozhodující atributy rozhodčího soudu, nýbrž osoby rozhodců zapsaných na jeho seznamu. Zatímco do přijetí dotyčného usnesení se sporné strany mohly po zvolení konkrétního rozhodce, jenž vyhovoval jejich požadavkům, obrátit na jakýkoli stálý rozhodčí soud, u něhož byl rozhodce zapsán, od přijetí usnesení se jejich možnosti zúžily jen na rozhodčí soud žalovaného, popřípadě na jiný rozhodčí soud, upřednostnil-li rozhodce setrvání na jeho seznamu. Jednání žalovaného tak mělo potenciál přivodit žalobci majetkovou i nemajetkovou újmu a v konečném důsledku poškodit i samotné zákazníky.
53. Jednáním spočívající v tom, že žalovaný k rozhodcům na jeho seznamu uplatňoval selektivní přístup, soud nevěnoval větší pozornost, neboť jej pro rozhodnutí ve věci nepovažoval za podstatné. Nároky formulované v rámci žalobního návrhu totiž vycházely ze zbývajících dvou skutků. Samo nerovné zacházení k rozhodcům zapsaným na seznamu vedeném žalovaným tedy nemohlo jejich přiznání odůvodnit.

54. Nakonec se soud zabýval tím, zda byla splněna i podmínka poslední, a sice zda lze posledně uvedené jednání žalovaného kvalifikovat jako rozporné s dobrými mravy soutěže. Dobré mravy obecně judikatura charakterizuje jako souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihují podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních (k tomu viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. 3 Cdon 69/96). V případě dobrých mravů soutěže jde pak o zvláštní kategorii odlišnou od dobrých mravů jako takových. Je spjata s principy poctivého hospodářského a obchodního styku. Soutěžení na trhu připouští určitou míru agresivity, avšak ani zde se nelze dopouštět jednání, které je ve vztahu k ostatním soutěžitelům zákeřné, podvodné či parazitující nebo je ve vztahu k zákazníkům klamavé. Vodítkem pro shledání rozporu jednání s dobrými mravy soutěže mohou být například jednotlivé zákonné skutkové podstaty, přesto ne vždy jejich naplnění znamená i splnění všech znaků generální klauzule. O rozpor s dobrými mravy soutěže (a vůbec o nekalou soutěž) se bude jednat tehdy, když budou narušeny principy výkonové soutěže, tj. takové soutěže, v níž se náskok oproti konkurentům získává kvalitnějšími výrobky, lepšími službami, nižšími cenami, nápaditější reklamou (viz Večerková, E. in Hušek, J. Marek, K. Večerková, E. a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer a. s., 2009, 1996 s., cit. podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2017, sp. zn. 23 Cdo 2159/2015). Při posouzení jednání měřítkem dobrých mravů soutěže je třeba mít na paměti, že se tyto dobré mravy uplatňují v hospodářské soutěži, tj. v prostředí, kde cílem je na trhu se prosadit, získat zde oproti jiným výhodu, což předpokládá jistou míru agresivity a „podnikatelské vychytralosti“. Je však třeba vždy dodržet korektní a soutěžně přijatelné metody. Samozřejmým předpokladem jednání v souladu s dobrými mravy soutěže je zachovat poctivost a slušnost (k tomu viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4554/2017).
55. Jak již bylo řečeno, vodítkem pro to, zda je určité jednání rozporné s dobrými mravy soutěže, může být skutečnost, že toto jednání vykazuje znaky některé ze skutkových podstat, které jsou vypočteny v ustanovení § 2976 odst. 2 o. z. A naopak, pokud tyto skutkové podstaty na některé jednání nedopadají, ačkoli toto jednání jinak naplňuje veškeré znaky uvedené v generální klauzuli, nevylučuje to, aby v něm soud i přesto nekalou soutěž spatřoval. Tímto způsobem tak dochází k dotváření výčtu typických nekalosoutěžních jednání o další, tzv. soudcovské skutkové podstaty. Mezi takové soudcovské skutkové podstaty lze podle názoru zdejšího soudu řadit i jakékoli jednání, které sice není zakázáno normami veřejného nebo soukromého práva, například proto, že nenaplnuje všechny znaky zakázané dohody nebo zneužití dominantního postavení, avšak přesto má (a nikoli zanedbatelné) omezující účinky na hospodářskou soutěž, v tom smyslu, že nerozvíjí, ale naopak potlačuje soutěživost soutěžitelů působících na daném trhu, aniž by pro takové omezování existovaly legitimní (ospravedlnitelné) důvody (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. 12. 2020 ve věci T-93/18), pokud současně není ku prospěchu zákazníkům, potažmo hospodářské soutěži jako takové. Typicky půjde například o jednání, které omezuje výkon určité výdělečné činnosti nebo výkon určité profese nad rámec požadavků kladených právními předpisy, zdůvodňované požadavky na etiku nebo nestrannost. Pokud je stejné jednání v rozporu s veřejnoprávními předpisy na ochranu hospodářské soutěže, jde o nedovolené omezování hospodářské soutěže ve smyslu § 2990 o. z. a soutěžitel z něj může dovozovat stejné nároky jako z nekalé soutěže.
56. Soud nejprve zkoumal konkrétní okolnosti, za kterých bylo usnesení přijato. Žalobce k zavedení pravidla exkluzivity rozhodců přistoupil v době, kdy byla v Poslanecké sněmovně v pokročilé fázi legislativního procesu projednávána novela zákona o komoditních burzách a zákona o podnikání na kapitálovém trhu (sněmovní tisk 993), jež měla pravomoc žalobce a Burzovního rozhodčího soudu rozšířit na veškeré arbitrovatelné spory ve smyslu § 2 odst. 1 z. r. ř. a tím vyrovnat jejich postavení se žalovaným, který má v současnosti jako jediný stálý rozhodčí soud univerzální pravomoc, s čímž souvisí i jeho dominantní postavení, pokud jde o počet rozhodců a rozhodovaných sporů. Z toho vyplývá, že přijetí usnesení mohlo být (a podle přesvědčení soudu

tomu tak skutečně bylo) motivováno i snahou připravit si vhodnou výchozí pozici pro dobu, kdy bude dosavadní zákonný monopol žalovaného změnou příslušné právní úpravy překonán. Ostatně, žalovaný si byl jako stálý rozhodčí soud pyšnicí si největším počtem rozhodců i rozhodovaných sporů svého výsadního postavení vědom a ani v odůvodnění svého usnesení se netajil snahou si toto výsadní postavení pokud možno zachovat.

57. Při hodnocení jednání jako nekalosoutěžního se soud soustředil na motivy, které dle žalovaného jej vedly k přijetí usnesení omezujícího rozhodce ve výkonu jejich rozhodčí činnosti prostřednictvím stálých rozhodčích soudů. Žalovaný uváděl, že se jednalo o adekvátní reakci na klamavá a zavádějící prohlášení představitelů jiných rozhodčích soudů. V řízení bylo prokázáno pouze to, že představitelé žalobce se před vydáním usnesení skutečně vyjadřovali k otázce pravomoci žalobce, ale z žádného z mediálních výstupů jejich prohlášení neplyne, že by snad žalobce měl mít univerzální pravomoc. Ba právě naopak, je v nich zcela jednoznačně hovořeno o tom, že rozšíření jeho pravomoci se teprve chystá, v závislosti na tom, zda vejde v účinnost aktuálně projednávaný legislativní návrh. To již ovšem neplatí o poněkud zavádějícím vyjádření Burzovního rozhodčího soudu, reprodukováném v článku „Chceme konkurovat Evropě“, jehož obsah skutečně může vyvolávat dojem, že jmenovaný rozhodčí soud může rozhodovat širší okruh sporů, než mu přiznává prozatím ještě stále účinná právní úprava. Nelze konstatovat, že by přijetí takto razantního opatření bylo adekvátní reakcí na nastalé události, jež podle odůvodnění tohoto opatření žalovaného k jeho přijetí poháněly. Pochopitelnou a odpovídající reakcí na obsah jediného článku by bylo veřejné prohlášení urovnávající věci na pravou míru, žádost o opravu či reakce směřovaná výhradně vůči Burzovnímu rozhodčímu soudu, nikoli však přijetí takto radikálního opatření zjevně zasahujícího podstatně širší okruh osob. V souvislosti s tím pak nelze ani přehlédnout obecně známé (ostatně i prokázané článkem „Konec posvěcování nemravností, uveřejněného dne 19. 12. 2016“), že rozhodčí řízení bylo zasaženo v minulosti řadou zásadních kauz týkajících se rozhodčích společností, když ani na tyto kauzy žalovaným uváděné (mediálně známé rozhodování na základě neplatných rozhodčích doložek) nevedly žalovaného k omezení možnosti působení jeho rozhodců u rozhodčích společností organizujících rozhodčí řízení. V tomto kontextu ojedinelé zavádějící vyjádření představitelů rozhodčího soudu považuje soud jako důvod pro vydání usnesení za naprosto nevěrohodné. Jiné důvody legitimizující přijetí opatření nebyly ani v návaznosti na poučení poskytnuté soudem v souladu s § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. tvrzeny, tím méně pak prokázány. S ohledem na absenci těchto důvodů tak nezbývá než konstatovat, že opatření přijaté žalovaným mělo na hospodářskou soutěž výhradně omezující efekt a nepřinášelo žádný přínos ani pro zákazníky, ani pro trh samotný.
58. S žalovaným pak nelze souhlasit ani v tom, že by jej jeho výsadní tržní postavení – poměřováno počtem rozhodovaných věcí za jeden kalendářní rok – stejně jako jeho zákonný monopol na rozhodování sporů, jež nespádají do působnosti žádného ze zbývajících stálých rozhodčích soudů, pasovalo do role, v níž by mu příslušelo přijímat opatření na ochranu rozhodčího řízení, případně v zájmu kultivace rozhodčí činnosti a zachování její (dobré) pověsti. Pokud byl žalovaný přesvědčen o jakémkoli nekalosoutěžním jednání, nebylo na něm, aby přijímal usnesení na ochranu rozhodčího řízení. Soutěžiteli, který se cítí být jednáním jiného soutěžitele dotčen, nezbývá, než aby se domáhal své ochrany v soudním řízení (k tomu viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3893/2010).
59. Soud samozřejmě nepřehlédl ani to, že různé formy omezování výdělečné činnosti nejsou právní úpravě neznámé, vždy jsou však vázány jen na přechodnou dobu a zpravidla bývají spojeny i s povinností kompenzovat dotčené osobě omezení její svobody formou úplaty (srov. § 2975 o. z.). Nic z toho však v daném případě s omezováním rozhodčí činnosti rozhodců zapsaných na seznamu žalovaného spojeno nebylo. Srovnání podmínek přijatého usnesení a omezení týkajících se soudců pak soud považuje za naprosto nepřipadné, kdy omezení výkonu funkce soudce plyne přímo z textu zákona.

60. Ze všech důvodů shora popsaných má soud za to, že nelze jednání žalovaného aprobovat jako souladné s dobrými mravy soutěže. Pokud žalovaný prostřednictvím svého předsednictva přijal usnesení, jímž zavedl další podmínky pro zápis na jeho seznam nad rámec zákona, aniž pro to existovaly legitimní důvody, dopustil se nekalé soutěže, která je zákonem zakázána. Žalobce proto může z jednání žalovaného dovozovat nároky, jejichž uplatnění občanský zákoník předpokládá v § 2988. Konkrétně může po žalovaném požadovat, aby se svého závadného jednání zdržel nebo aby odstranil závadný stav, popřípadě může požadovat též poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, nahrazení způsobené škody nebo vydání bezdůvodného obohacení.
61. Soud se v této souvislosti prve zabýval tím, zda lze vyhovět požadavku, aby se žalovaný za své protiprávní jednání žalobci omluvil, a to e-mailem adresovaným rozhodcům zapsaným na jeho seznamu ke dni přijetí závadného usnesení. V tomto směru soud nepovažoval za určující, zda jednání žalovaného bylo způsobitelné žalobci určitou újmu přivodit, nýbrž to, zda žalobci konkrétní újma, kterou by tímto způsobem bylo možno odčinit, reálně vznikla. Žalobce přitom prokázal, že v důsledku jednání žalovaného skutečně došlo k nikoli zanedbatelnému odlivu rozhodců, již byli do té doby zapsáni na jeho seznamu, a že v souvislosti s odchodem těchto rozhodců někteří zákazníci skutečně začali od uvádění žalobce v rámci svých rozhodčích doložek upouštět. S ohledem na to, že závadné usnesení bylo rozesláno rozhodcům, kteří byli v inkriminované době zapsáni na seznamu vedeném žalovaným, považoval soud požadavek žalobce, aby byla omluva směřována právě vůči těmto rozhodcům, za vhodnou a přiměřenou formu satisfakce, což promítl do výroku III. tohoto rozsudku. Soud žalobě vyhověl, i pokud jde o nárok odstraňovací (výrok IV. tohoto rozsudku). Povinnost žalovaného spočívající ve zrušení závadného usnesení jeho předsednictva totiž podle přesvědčení soudu směřuje k účinnému odklizení následků jeho přechozího protiprávního jednání a obnovení původního stavu do podoby, v níž se nacházel, než došlo k jeho porušení nekalou soutěží.
62. Vzhledem k tomu, že žalobě bylo v tomto rozsahu vyhověno z titulu ochrany před nekalou soutěží, soud v zájmu procesní ekonomie považoval za nadbytečné posuzovat, zda přijetí usnesení předsednictvem žalovaného současně představovalo nedovolené omezení hospodářské soutěže.
63. Soud v odůvodnění rozsudku pro stručnost nerozvádí dílčí skutková zjištění učiněná z dalších v řízení provedených a shora nezmiňovaných důkazů, ježto tyto výsledně neměly pro rozhodnutí o věci samé podstatný význam. Současně byly zamítnuty další (neprovedené) důkazní návrhy účastníků, neboť tyto soud považoval s ohledem na závěry výše uvedené za nadbytečné. Pokud se týká návrhu na výslech osob podávajících četná prohlášení ohledně rozhodčích doložek ve smlouvách, pak soud má za to, že jejich výslech je nadbytečný, kdy těžiště odůvodnění rozhodnutí na těchto čestných prohlášeních nestojí a byly soudem zohledněny pouze pro dokreslení zásahů. Návrh na provedení dokazování výslechy jednotlivých rozhodců i předsedy žalobce soud také považoval za nadbytečné, když odliv rozhodců je zřejmý ze seznamu rozhodců a časových souvislostí.
64. O lhůtě k plnění ve výroku III. soud rozhodl v souladu s § 160 odst. 1 částí věty před středníkem o. s. ř.; k určení lhůty delší soud přistoupil ohledně povinnosti zrušit usnesení (výrok IV.) s ohledem na skutečnost, že se jedná o usnesení předsednictva žalovaného, tedy soud volil takovou lhůtu, aby v ní bylo možné povinnost uloženou soudem reálně splnit.
65. Pouze pro úplnost soud dodává, že do výroku rozsudku soud nepojal jmenovitý výčet všech rozhodců, kterým by omluva měla být zaslána, když tento text byl i v návrhu petitu v závorce a soud ho považoval za nadbytečný s ohledem na to, že považoval osoby, kterým má být sdělení adresováno za dostatečně vymezené seznamem rozhodců k 18.1.2021.
66. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 142 odst. 2 o. s. ř. tak, že žádný z účastníků nemá s ohledem na rovnost jejich úspěchu ve věci právo na jejich náhradu (výrok V. tohoto rozsudku). Při poměrování úspěchu a neúspěchu účastníků soud vycházel z toho, že žalobce se původně domáhal celkem dvou nároků (zdržovacího a satisfakčního), které byly posléze rozšířeny o nárok třetí, odstraňovací, a satisfakční nárok byl rozšířen o další dílčí nárok. Z toho bylo vyhověno pouze

nároku odstraňovacímu a nároku satisfakčnímu, pokud jde o omluvu za přijetí usnesení. A naopak, žaloba byla zamítnuta, pokud jde o nárok zdržovací a nárok satisfakční, jenž měl spočívat v omluvě za šíření nepravdivých údajů v odůvodnění usnesení, což je nutno přičítat jako procesní úspěch žalovanému. Na podkladě těchto úvah soud uzavřel, že každý z účastníků byl úspěšný přibližně z jedné poloviny. Současně soud přihlédl i k postupu účastníků v rámci projednávání žaloby, zejména k tomu, že žaloba byla žalobcem v průběhu řízení opakovaně a významně měněna, což je opět nutno přičítat k jeho tíži.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v určených lhůtách dobrovolně, může se žalobce domáhat jejich splnění nařízením soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Praha 16. ledna 2023

Mgr. Jana Příbylová
soudkyně